

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

Išsilavinimas 360°

vdu.lt

VYTAUTAS MAGNUS
UNIVERSITY
MCMXXII

Pagrindiniai žmogaus teisių iššūkiai iš FRA (Europos pagrindinių žmogaus teisių agentūros) veiklos perspektyvos

Julija Kiršienė
2016 m. lapkričio 4 d.

FRA veikla

Penkerių metų daugiametėje programoje apibrėžtos devynios teminės FRA veiklos sritys:

- 1) teisė kreiptis į teismą;
- 2) nusikaltimų aukos, įskaitant kompensacijas aukoms;
- 3) informacinė visuomenė ir, visų pirma, pagarba asmeniniam gyvenimui ir asmens duomenų apsauga;
- 4) romų integracija;
- 5) teismų bendradarbiavimas, išskyrus bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose;

FRA veikla

Penkerių metų daugiametėje programoje apibrėžtos devynios teminės FRA veiklos sritys:

- 6) vaiko teisės;
- 7) diskriminacija;
- 8) imigracija ir migrantų integracija, vizos ir sienų kontrolė, taip pat prieglobstis;
- 9) rasizmas, ksenofobija ir susijusi nepakanta.

FRA veikla

- **Lyginamieji teisiniai ar socialiniai tyrimai;**
- **Plataus masto apklausos;**
- **Vadovai praktikuojantiems teisininkams;**
- **Kasmetinis Pagrindinių teisių forumas ;**
- **Ryšiai ir bendradarbiavimas su atitinkamomis visų lygmenų institucijomis ir organizacijomis;**
- **Mažesnio masto susitikimai su vyriausybių ekspertais ir kitomis suinteresuotosiomis šalimis.**

Faktai apie FRA

- **Steigimo metai:** 2007
- **Darbuotojai:** 113, taip pat stažuotojai
- **Direktorius:** Michael O'Flaherty
- **Biudžetas:** 21,2 mln. EUR
73 proc. jos biudžeto panaudojama einamajai veiklai.
- **Vieta:** Viena (Austrija)

2016 m. pagrindinių žmogaus teisių forumo temos:

- Pabėgėlių teisių apsauga krizės akivaizdoje (*refugee protection*);
- Įtraukti visuomenė (*social inclusion*);
- Skaitmeninis amžius (*digital age*).

Teises įgalinančios ir įveiklinančios priemonės per:

- 1. Miestus, savivaldybes ir bendruomenes;**
- 2. Švietimą;**
- 3. Nevyriausybinės organizacijas ir verslą.**

Keletas pasiūlytų priemonių

Visos priemonės įvardintos moderatoriaus pranešime:

<http://fundamentalrightsforum.eu/>

dėl pabėgėlių teisių apsaugos:

- Ypatingas dėmesys moterų ir vaikų teisėms;
- Bendruomenės, kurioms tenka priimti didelį kiekį pabėgėlių, turi būti skatinamos;
- Aktyvi ir teisinga komunikacija;
- Pabėgėlių integravimui naudoti mobilumo schemas (studijos, tyrimai, darbas ir pan.);
- Išnaudoti technologines naujoves, informacines platformas, siekiant sukurti vieningą pagalbos pabėgėliams informacinę sistemą;
- Dalintis gerosiomis patirtimis tarp valstybių narių ir pabėgėlių priėmimo procese dalyvaujančių organizacijų.

Keletas pasiūlytų priemonių

dėl įtraukios visuomenės:

- Kova prieš skurdą, diskriminaciją bei visų visuomenės grupių įtraukimas turėtų būti Europos Sąjungos ir valstybių narių ekonominiu prioritetu, taip pat ir skirstant biudžetų bei fondų lėšas tyrimams bei ekonominiam vystymui;
- Kultūra, menas, sportas bei švietimas yra tarp svarbiausių priemonių, kuriant įtraukią ir kūrybingą visuomenę, kurioje kiekvieno asmens teisės yra gerbiamos;
- Demokratinių procesų skatinimas, įtraukiant visus gyventojus, ypatingai bendruomenių (miestų, savivaldybių) lygmenyje;

Keletas pasiūlytų priemonių

dėl įtraukios visuomenės:

- Kritinio mąstymo, medijų raštingumo, socialinio intelekto gebėjimų ugdymas bei visapusiškas išsilavinimas yra pilietiškumo pagrindas.
- Šių gebėjimų ugdymo svarba turi atsispindėti kaip vienas iš atitinkamų institucijų akreditavimo kriterijų.

Keletas pasiūlytų priemonių

dėl skaitmeninio amžiaus:

- Kiekvienas žmogus yra savo asmeninių duomenų „savininkas“, todėl jo teisės turi būti pripažįstamos ir saugomos tiek viešojo, tiek privataus sektoriaus subjektų;
- Virtuali erdvė yra puiki terpė neapykantos nusikaltimams, todėl socialinių tinklų operatoriai taip pat turi prisiimti pareigas bei atsakomybę juos išaiškinant ir užkardant;
- Duomenų apsaugos inspektoriai atlieka esminį vaidmenį užtikrinant pagrindines žmogaus teises;
- Privatumas ir duomenų apsauga turėtų tapti privalomais dalykais IT specialistų rengimo ir kvalifikacijos kėlimo programose;
- Viešųjų paslaugų (sveikatos, viešojo, administravimo, teismų, notariato) perkėlimas į elektroninę erdvę ne tik sukuria galimybes, bet ir potencialią riziką piktnaudžiauti surinktais taip vadinamais duomenų bankais (angl. *Big data*).

Vietoj išvadų

Klausimai:

Koks ES pagrindinių teisių agentūros (FRA) veiklos poveikis Lietuvoje?

Ką reikėtų daryti, kad tas poveikis būtų didesnis?

Ačiū už dėmesį.